

DOPUNSKA ODLUKA

Tekst ove Dopunske odluke na engleskom jeziku se u svim slučajevima smatra autentičnim tekstom.

ARBITRAŽNA ODLUKA ZA SPOR OKO MEĐUENTITETSKE GRANICE NA PODRUČJU BRČKOG

Arbitraža za oblast Brčko

Republika Srpska

protiv

Federacije Bosne i Hercegovine

DOPUNSKA ODLUKA

Predstavnici:

Za Federaciju Bosne i Hercegovine:

Gdin Frank McCloskey
Gdin Edward Delaney
Barnes & Thornburg

Gdin Jay Zeiler
Akin, Gump, Strauss, Hauer & Feld

Za Republiku Srpsku:

Gdin Nikola Kostić
Styler Kostich LeBell
Dobroski & McGuire

SADRŽAJ

I. UVOD

II. NAVODI STRANA

III. RAZVOJ DOGAĐAJA POSLIJE ODLUKE OD FEBRUARA 1997

IV. POTREBA ZA NASTAVKOM MEĐUNARODNOG NADZORA

V. ROK ZA DONOŠENJE KONAČNE ODLUKE O MEĐUENTITETSKOJ GRANICI

VI. DOPUNSKA ODLUKA

VII. AUTENTIČNOST

I. UVOD

1. Odlukom ovog Tribunala od 14. februara 1997. godine (u daljem tekstu "Odluka") je uspostavljen režim za međunarodni nadzor u spornoj oblasti Brčko, pri čemu je Tribunal zaključio da u tom trenutku ne bi bilo cjelishodno odlučivati o tome "kakva bi konačna raspodjela političkih nadležnosti.. .nakon isteka prelaznog nadzora" najuspješnije postigla implementaciju Dejtonskog sporazuma i uspostavila lokalnu demokratsku vladu predstavničkog karaktera u oblasti Brčko. Odluka, paragraf 104 (II) (A). Uz to je Tribunal ovlastio obje strane da u razdoblju od 1. decembra 1997. do 15. januara 1998. godine ulože zahtjev za donošenje daljih mjera koje bi uticale na Odluku u pogledu raspodjele političkih nadležnosti u ovoj oblasti. Id. Federacija je uložila blagovremeni zahtjev; Tribunal se zatim konsultovao sa zastupnicima obje strane i usvojio dogovorene rokove za podnošenje podnesaka i vođenje rasprave; u Beču je od 5. do 12. februara 1998. vođena rasprava punih osam dana; konačni pismeni podnesci strana su bili gotovi 4. marta 1998. godine. [1](#)

II. NAVODI STRANA

2. Kao što je rečeno u Odluci, Opšti okvirni sporazum o miru u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu Dejtonski sporazum) predstavlja glavni izvor pravnih principa i principa pravičnosti kojima ovaj Tribunal mora da se

rukovodi. Prema ovom Sporazumu, Tribunal je dužan da političke nadležnosti u oblasti Brčko raspodjeli na taj način da se u najvećoj mogućoj mjeri sprovedu imperativne norme iz Dejtona u pogledu slobode kretanja širom cijele zemlje, povratka raseljenih lica i izbjeglica, ponovnog uspostavljanja multietničkog društva i demokratizacije političkog procesa, a sve to u interesu regionalnog i međunarodnog mira. Vidi Odluku, paragrafi 95-99. U skladu sa ovom obavezom, Tribunal mora da "sagleda činjenice u svjetlu toga da li se ovi principi sada poštuju u spornoj oblasti i kako se to može obezbijediti u budućnosti." Odluka, paragraf 83.

3. U cilju smanjenja međuentitetske napetosti u oblasti Brčko i postizanja maksimalnog poštovanja Dejtonskog sporazuma u toku 1997. godine, Odlukom je predviđeno postavljanje međunarodnog supervizora ovlaštenog da po potrebi donosi naredbe i propise po kojima bi se obje strane podsticale da u punoj mjeri poštuju Dejtonski sporazum i kojima bi se unapređivali i štitili legitimni interesi obiju strana u oblasti Brčko. Pored toga, Odlukom su obje strane obavještene da će Tribunal u naknadnom postupku strogo voditi računa o tome u kojoj se mjeri strane dalje pridržavaju Dejtonskog sporazuma. U skladu sa tim, obje strane su se tokom rasprave u Beču usredsredile na sljedeća ključna faktička pitanja: prvo, do koje mjere su strane uspjele da obezbijede poštovanje Dejtonskog sporazuma u toku prethodnih dvanaest mjeseci; i drugo, do koje mjere se od svakog entiteta može očekivati da bude pouzdan "zaštitnik" interesa obiju strana u budućnosti.

4. Ne pokušavajući da se ovdje sažeto izlože svi dokazi iznijeti na raspravi, glavne tačke svjedočenja su bile sljedeće:

(a) Federacija je nastupila sa obimnim dokazima u prilog tome da su tokom 1997. godine zvaničnici Republike Srpske ("RS"), flagrantno kršeći Dejtonski sporazum i Odluku, uporno pružali otpor svim pokušajima supervizora i Federacije da se u oblasti Brčko postigne sloboda kretanja, povratak raseljenih osoba i

izbjeglica i uspostavljanje demokratske multietničke vlade. Osvrćući se na opstrukcionizam, predsjednik Federacije Ejup Ganić je iznosio argumente u prilog zahtjeva Federacije za dodjeljivanje Brčkog Federaciji, tvrdeći da je takav korak neophodan za postizanje “pravde” u pogledu dva aspekta: svim bivšim stanovnicima Brčkog mora biti omogućen povratak i ponovno useljenje u njihove domove, te građanima Federacije treba pružiti otvoreni pristup Hrvatskoj i ostalim dijelovima Evrope preko Brčkog. Napominjući da su srpske snage tokom rata izvršile etničko čišćenje u oblasti Brčko, i tvrdeći da je RS sada “u stanju rasula”, što se vidi iz pojedinih nedavnih političkih događaja (Vidi paragrafe 9-11 niže), Federacija je tvrdila da se RS ne može povjeriti uloga adekvatnog zaštitnika interesa Federacije u toj oblasti.

(b) Tokom rasprave, RS je stalno isticala svoj interes u pogledu teritorijalnog kontinuiteta (tj. očuvanja koridora u oblasti Brčko kao veze između istočne i zapadne polovine RS), tvrdeći da je očuvanje takvog koridora pod isključivom kontrolom RS strateški apsolutno neophodno da bi se (na primjer) po potrebi omogućilo kretanje oružanih snaga RS širom čitavog entiteta. Prema mišljenju RS, svaka pomisao o stavljanju koridora u oblasti Brčko pod kontrolu Federacije predstavlja anatemu, naročito usljed navodnog “nejedinstva” u vladi Federacije.

III. RAZVOJ DOGAĐAJA POSLIJE ODLUKE OD FEBRUARA 1997

5. U cilju pronalaženja “pravičnog rezultata ” (Vidi Odluku, paragraf 88), Tribunal je prije svega dužan da analizira događaje iz 1997. godine, te najnoviji politički razvoj i njihov mogući uticaj na oblast Brčko i izgleda za dugoročno poštovanje Dejtonskog sporazuma. U donošenju svoje niže navedene Odluke, Tribunal se oslanja na sljedeće činjenice sadržane u dokaznom materijalu koje su strane podnijele tokom arbitražnog postupka.[2](#)

6. Robert V. Farand, ambasador SAD, je u martu 1997. godine postavljen na dužnost supervizora za oblast Brčko. Od aprila kada je zapravo stupio na scenu, ambasador Farand i njegovi saradnici su energično i vješto pristupili džinovskom zadatku da se ni od čega stvore novi programi za postizanje stvarne slobode kretanja u toj oblasti, povratak bivših stanovnika Brčkog (naročito Bošnjaka i Hrvata), stvaranje kompletnog novog sistema multietničke opštinske vlasti i oživljavanje lokalne privrede.

7. Uprkos ogromnim naporima tima supervizora, na raspravi je bilo jasno utvrđeno da su se vlasti RS u Brčkom prema uputstvu Srpske Demokratske Stranke ("SDS") sa Pala tokom cijele godine aktivno suprotstavljale svim programima supervizora usmjerenim ka postizanju poštovanja Dejtonskog sporazuma u oblasti Brčko. Da navedemo nekoliko primjera: po naređenju Ministra za unutrašnje poslove koji djeluje pod kontrolom Pala, policija RS je u Brčkom na više načina sistematski ometala slobodu kretanja sjeverno od međuentitetske granice, uključujući korištenje nezakonitih kontrolnih punktova i neosnovano hapšenje; sistematski su zastrašivani svi Bošnjaci i Hrvati koji su ispitali mogućnost povratka u svoje bivše domove u oblasti Brčko; malobrojne bošnjačke i hrvatske porodice koje su i dalje živjele u toj oblasti su bile izložene pritisku da je napuste; kada je 1. maja 1997. godine, grupa Bošnjaka došla u Brčko na razgovor sa supervizorom, pri napuštanju grada su bili kamenovani, a da niko za to nije bio pozvan na odgovornost; 28. avgusta 1997. izbili su ozbiljni neredi i napad koji su izgleda bili organizovani od strane Pala i upereni ne samo protiv Bošnjaka koji su došli u posjetu, nego i protiv IPTF-a, SFOR-a i ostalog međunarodnog osoblja, što je prouzrokovalo brojne povrede i veliku materijalnu štetu, a da opet niko nije bio krivično gonjen; uoči opštinskih izbora u septembru, SDS je prouzrokovala tako ozbiljne nepravilnosti u pogledu registrovanja glasača da je postupak morao biti obustavljen i otpočet iznova pod povećanim međunarodnim nadzorom.[3](#)

Očigledan cilj svih ovih kršenja Dejtonskog sporazuma koji su bili dirigovani sa Pala je bilo očuvanje "etnički čistog" srpskog sastava regiona, kako bi se potpuno spriječilo ostvarivanje obaveza iz Dejtona u pogledu povratka Bosne i Hercegovine na multietnički sastav koji je imala prije rata.

8. To ne znači da je Federacija do sada besprijeckorno poštovala sadržaj i duh Dejtonskog sporazuma. Na primjer, postoje brojni dokazi da su vlasti Federacije aktivno sprečavale povratak bivših sprskih stanovnika u Sarajevo i druga mjesta na teritoriji Federacije. Odsustvo potpune implementacije Dejtonskog sporazuma na području Sarajeva je posebno bitno usljed toga što se nekoliko hiljada Srba, bivših stanovnika Sarajeva, nastanilo u Brčkom u domove Bošnjaka i Hrvata koji bi sada željeli da se vrate kući, ali ne mogu jer su u njihovim domovima Srbi koji ne mogu da se vrate u Sarajevo. Stoga, iako se vlasti Federacije žale da RS ne dozvoljava bošnjačkim i hrvatskim raseljenim licima povratak u Brčko, tom problemu u velikoj mjeri doprinose i same vlasti Federacije. Vidi Sarajevsku deklaraciju od 3. februara 1998. godine. Pa ipak, usljed sistematskog otpora RS prema sprovođenju Dejtonskog sporazuma u oblasti Brčko tokom većeg dijela 1997. godine, čini se da su principi pravičnosti jasno prevagnuli u korist zahtjeva Federacije za isključivom ili zajedničkom kontrolom nad oblasti Brčko.

9. Iako je ovakva situacija prevladivala tokom većeg dijela 1997. godine, politička slika u RS je počela da se mijenja u julu te godine. Izbio je ozbiljan i javni sukob između SDS vodstva sa Pala (uključujući gospodu Karadžića, Krajišnika i Buhu) i predsjednice Biljane Plavšić koja se izdvojila od grupe sa Pala i uspostavila svoje sjedište u Banja Luci. Iako su stare nacionalističke anti-dejtonske teme SDS-a nastavile da dominiraju političkom retorikom u istočnom dijelu RS i u Brčkom, g-đa Plavšić je zauzela progresivniji stav, odvojila se od SDS-a, formirala novu partiju (SNS) i na izgled sa entuzijazmom počela da prihvata Dejtonski sporazum.

Razdor između ove dvije grupe se od jula neprestano produbljivao.

10. Događaj koji može (ali ne mora) da predstavlja ključnu prekretnicu se odigrao 18. januara 1998. godine. Određene grupe u Narodnoj skupštini RS, uključujući pristalice g-đe Plavšić, su se izdvojile od svojih ranijih saveznika i otvoreno prkoseći SDS-u izabrale Milorada Dodika za predsjednika Vlade. U govoru koji je održao te večeri g-din Dodik je otvoreno odbacio načela SDS-a, pozivajući RS da poštuje "Evropsku konvenciju o ljudskim pravima kao integralni dio Dejtonskog sporazuma", založio se za princip regionalne demokratske vlasti širom RS, kritikovao prethodnu vladu usljed "ometanja Dejtonskog sporazuma na svaki mogući način" i tražio potpunu "demokratizaciju" društvenih struktura u RS.

11. Mogućnost toga da pojava g-dina Dodika predstavlja fundamentalnu promjenu u smjeru politike RS (za razliku od kratkotrajnog pokušaja da se utiče na arbitražni postupak) je dodatno potkrijepljena njegovim svjedočenjem pred ovim Tribunalom. Izjavljujući da nikad nije bio član SDS-a i da se oduvijek suprotstavljao nacionalizmu, g-din Dodik je detaljno opisao čitav niz reformi koje je uspio da sprovede u roku od dvadeset dana nakon izbora, od kojih su sve bile usmjerene ka odbijanju načela SDS-a i uspostavljanju buduće saradnje sa Federacijom. Iako je rekao da po njegovom čvrstom ubjeđenju Brčko treba da ostane u okviru RS, dodao je da će, ukoliko se nacionalistička politika ostavi po strani i Bosna i Hercegovina postane stvarno demokratska, "međuentitetska granica postati nebitna," što očito znači da će međuentitetska granica imati isto onoliko političkog efekta koliko, recimo, i granica između dvije interne političke oblasti bilo koje zapadnoevropske zemlje. On se konkretno složio da se Bošnjacima i Hrvatima mora dozvoliti povratak u Brčko i omogućiti kontrola nad lokalnom upravom u Brčkom ukoliko dobiju to pravo na izborima.

12. Prema mišljenju Tribunala, najimpresivniji stav g-dina Dodika je bilo i ostaje njegovo prihvatanje ideala o Bosni i Hercegovini kao integrisanoj multietničkoj demokratskoj državi u kojoj će granice između dva entiteta postati irelevantne. Ovaj stav navodi na mogućnost da ukoliko g-din Dodik politički preživi izbore u RS zakazane za septembar 1998. godine i ukoliko se na kraju godine on i njegove kolege u novoj Vladi RS i dalje budu kretale prema njegovom deklarisanom cilju, onda će zahtjevi pravičnosti biti mnogo ravnomjernije raspoređeni između dviju strana nego što je to danas slučaj. S druge strane, predstojeći mjeseci mogu donijeti potpuno drugačiji rezultat: g-din Dodik može da izgubi uticaj ili da promjeni svoj stav, što bi ozbiljno ugrozilo zahtjev RS za isključivom kontrolom nad oblasti Brčko.

IV. POTREBA ZA NASTAVKOM MEĐUNARODNOG NADZORA

13. Sa obzirom na to da su neki svjedoci na raspravi u Beču tražili da se odmah ukine režim za međunarodni nadzor uspostavljen Odlukom, Tribunal će najprije razmotriti pitanje da li da se nastavi prelazni režim za međunarodni nadzor u oblasti Brčko.

14. Kratak odgovor na to pitanje je da će, bez obzira na to kakvu odluku Tribunal sada donese o položaju međuentitetske granice, još dugo postojati evidentna potreba za nastavkom međunarodnog nadzora. Tačnije, bilo koja promjena u statusu Brčkog (bilo da se dodijeli Federaciji, bilo da se stvori "neutralna zona") će stvoriti potrebu za nadzorom u toku perioda prilagođavanja, a uzimajući u obzir nepromijenjeno ponašanje RS od Dejtona, kao i dalje postojanje napetosti u toj oblasti, ista takva vrsta režima bi bila potrebna za održavanje *status quo-a*. Zapravo, vodstvo oba entiteta shvata postojanje dalje potrebe i priznaje da, neovisno od sadašnje odluke Tribunala, određeni nivo međunarodnog nadzora treba i dalje nastaviti kako bi se smanjila postojeća napetost u ovoj oblasti. Uzimajući u obzir izjavu supervizora Faranda na raspravi o tome da nove multietničke ustanove koje on njeguje

u Brčkom još uvijek nisu “pustile korijenje”, naročito usljed neprekidnog uticaja SDS-a u Brčkom, potpuno je jasno da postoji potreba za nastavkom tekućeg nadzora i ubuduće. [4](#) Ova Dopunska odluka donosi rješenje u tom smislu.

V. ROK ZA DONOŠENJE KONAČNE ODLUKE O MEĐUENTITETSKOJ GRANICI

15. Postoje ubjedljivi argumenti u korist neodložnog donošenja konačne odluke o položaju međuentitetske granice u oblasti Brčko, tj. da li će sporna oblast biti dodjeljena Federaciji, da li treba da ostane u okviru teritorije RS ili treba da bude proglašena za “specijalnu” ili “neutralnu” zonu kao što je nagovješteno u Odluci. [Vidi](#) Odluku, paragraf 103.[5](#) Tribunal je uzeo u obzir sljedeće: (a) Odlukom je predviđeno donošenje konačne odluke sada; (b) obje strane tvrde da žele konačnu odluku sada; i (c) Tribunal bi pozdravio mogućnost da zatvori predmet i prestane sa radom.

16. S druge strane, prije nego što se prikloni ovim mogućnostima, Tribunal mora da razmotri da li je sazrio trenutak za donošenje odluke koja bi predstavljala “dugoročno mirno rješenje”. Odluka, paragraf 97. Iako je učinjen određeni napredak, u ovom trenutku i dalje postoji nekoliko onih istih faktora koji su prije godinu dana naveli Tribunal da odloži odlučivanje o konačnoj raspodjeli političke kontrole u oblasti Brčko. Što je najvažnije, napetost i nestabilnost su ostale na visokom nivou u regionu, uglavnom usljed otpora koje je vodstvo SDS-a pružalo naporima supervizora da podstiče poštovanje Dejtonskog sporazuma. Tribunal mora isto tako uzeti u obzir činjenicu da zajedničke ustanove Bosne i Hercegovine još nisu potpuno profunkcionisale i da su brojne entitetske ustanove i dalje suočene sa organizacionim problemima.

17. Štaviše, Tribunalu se čini jasnim da će mu razumno odlaganje odluke o međuentitetskoj granici vjerovatno obezbijediti čvršću osnovu za pronalaženje najpravičnijeg

ishoda. U trenutku pisanja ove Odluke, a na osnovu nedavnih događaja, sasvim je moguće očekivati da će do kraja tekuće godine doći do značajne promjene u stavu Vlade RS u pogledu sprovođenja Dejtona i saradnje sa Federacijom, u kom slučaju bi eventualna odluka donijeta danas, gledano unazad, bila manje pravična nego što je mogla biti. Tačnije, okolnosti koje su postojale krajem 1997. godine su sugerisale da Brčko treba direktno prebaciti u Federaciju, što bi tom entitetu dalo isključivu kontrolu nad oblasti Brčko po završetku režima nadzora. Pa ipak, značajne promjene na političkoj sceni RS do kraja 1998. godine bi vjerovatno mogle učiniti jednu od alternativnih opcija pravednijom i povoljnijom za dugoročnu regionalnu stabilnost. Svjesni smo da će odlaganje stvoriti još jedan period neizvjesnosti, pa ipak smatramo da će potencijalna dugoročna korist od odlaganja biti, što se pravednosti tiče, vrijedna neizvjesnosti koja će trajati još nekoliko mjeseci.

18. Važno je razmotriti da li bi ovakvo odlaganje, koje će očigledno koristiti RS, nanijelo štetu interesima Federacije. Naš zaključak je da bi ovi interesi u prelaznom periodu trebalo biti dobro zaštićeni brojnim mehanizmima međunarodne zajednice. Kao što je već navedeno (Vidi paragraf 4 gore), svjedočenje predsjednika Federacije Ganića se uglavnom odnosilo na interes koji svi građani Federacije imaju u tome da se bivši stanovnici Brčkog vrate u svoje domove u tom gradu i da se preko Brčkog ostvari ekonomsko povezivanje sa evropskim tržištima. Oba interesa su, naravno, prema Dejtonskom sporazumu potpuno opravdana i Tribunal je ubijeđen da će u toku perioda odlaganja ovi interesi biti u dovoljnoj mjeri zaštićeni i unaprijeđeni zajedničkim snagama supervizora, novih multietničkih vladinih ustanova u Brčkom (što uključuje multietničku policiju), IPTF-a i SFOR-a. Štaviše, predloženo odlaganje može ići u prilog Federaciji: ukoliko se odlaganjem dobije dodatno vrijeme za jačanje progresivnih snaga u RS i otpočinjanje njihove saradnje sa Federacijom i programima supervizora za sprovođenje Dejtona,

od toga će imati koristi cijela Bosna i Hercegovina;⁶ a s druge strane, ukoliko se dogodi suprotno, pravo koje Federacija polaže na isključivu kontrolu oblasti Brčko će biti utoliko jače.⁷ Zapravo, korist koja će proisteci od odlaganja bi trebalo da traje ne samo u periodu do donošenja konačne odluke, već i tokom čitavog međunarodnog nadzora, kao i nakon toga.

19. Sa obzirom na sve okolnosti, skloni smo mišljenju da se konačna odluka o međuentitetskoj granici mora odložiti do početka 1999. godine kada će Tribunal moći da uzme u obzir sve značajne događaje koji se eventualno odigraju u tom ključnom periodu promjene. Stoga, Dopunska odluka predviđa konačnu fazu arbitraže krajem 1998. godine.⁸

20. Polazeći od dužnosti Tribunala da djeluje u skladu sa "relevantnim pravnim principima i principima pravičnosti," moglo bi se tvrditi da su gore navedena rješenja neprikladno zasnovana na čisto "političkim" razlozima i da ne počivaju u dovoljnoj mjeri na pravu ili pravednosti. Mi se sa ovim ne slažemo usljed već navedenih razloga. Jedna od jedinstvenih osobina ove arbitraže je da ona po svojoj suštini obuhvata političke aspekte samim tim što zahtijeva da Tribunal raspodjeli političke nadležnosti između dva entiteta na način koji bi išao u prilog ciljevima Dejtonskog sporazuma. Štaviše, iako je Tribunal dužan da donese konačnu odluku odmah "kada to bude moguće uraditi u skladu sa relevantnim pravnim principima i principima pravičnosti" (Odluka, paragraf 102), on ne treba da donosi dalje mjere sve dok se situacija ne stabilizuje toliko da omogući donošenje rješenja koje ima izgleda da bude dugoročno. Vidi Odluku, paragraf 101. Stoga smatramo da aspekti prava i pravičnosti nalažu uvođenje relativno kratkog odlaganja kako bi se prikupili dopunski podaci o najvjerojatnijem toku sprovođenja Dejtonskog sporazuma i toku odnosa između dva entiteta u budućnosti.

21. Konačno, Tribunal se osjeća dužnim da pošalje jasnu ali

važnu poruku političkom vodstvu RS: uzimajući u obzir sistematsko nepoštovanje (odnosno kršenje) Dejtonskog sporazuma u oblasti Brčko tokom većeg dijela ako ne i cijele 1997. godine, konačna odluka Tribunala o međuentitetskoj granici koja će se donijeti krajem 1998. ili početkom 1999. će definitivno oslabiti pozicije RS u oblasti Brčko, osim ukoliko RS do tada aktivnim djelovanjem jasno ne dokaže da je zaista promijenila svoju orijentaciju i opredijelila se za trajni program punog sprovođenja Dejtonskog sporazuma i oživljavanja oblasti Brčko. Da bi to aktivno dokazala, RS će morati da demonstrira značajne nove rezultate vezane za povratak bivših stanovnika Brčkog, neometanu slobodu kretanja, čvrstu podršku multietničkim vladinim ustanovama, uključujući multietničku policiju, kao i punu saradnju sa supervizorom i vlastima nadležnim za sprovođenje pravednih i demokratskih izbora u septembru 1998. godine.⁹ Stoga u narednoj fazi postupka, Tribunal očekuje da od RS dobije dokaze koji svjedoče o veoma energičnom i dosljednom programu korigovanja stava i poštovanja Dejtonskog sporazuma u toku cijele 1998.

22. Iako su obaveze Federacije u pogledu poštovanja Dejtonskog sporazuma u oblasti Brčko manjeg obima (s obzirom na trenutni položaj međuentitetske granice) nego obaveze RS, Tribunal mora da upozori Federaciju da će, prilikom odlučivanja o konačnom položaju međuentitetske granice, njeno pravo na oblast Brčko biti umanjeno ukoliko ona u punoj mjeri ne bude izvršavala svoje obaveze u pogledu omogućavanja bivšim stanovnicima Federacije da se vrate u svoje domove, prije svega u Sarajevo. Vidi paragraf 9 gore.

VI. DOPUNSKA ODLUKA

23. U skladu sa gore navedenim razlozima, Tribunal usvaja sljedeća rješenja i odredbe koje čine sastavni dio Odluke, imaju obavezujući karakter za sve strane potpisnice Aneksa 2 Opšteg okvirnog sporazuma o miru i kojih se sve strane moraju pridržavati i sa njima u potpunosti sarađivati.

24. Režim nadzora uspostavljen Odlukom (u paragrafu 104 (I) (B)) se nastavlja uz sva ovlaštenja i nadležnosti koje su Odlukom predviđene. U svojstvu zamjenika Visokog predstavnika za Brčko, supervizor u oblasti Brčko ima ovlaštenja jednaka onima koja su, prema Bonskoj konferenciji od decembra 1997., data Visokom predstavniku, uključujući i pravo da smijeni bilo koje zvanično lice koje, po mišljenju Supervizora, neadekvatno sarađuje sa njegovim naporima da obezbijedi poštovanje Dejtonskog sporazuma, učvrsti demokratske ustanove u oblasti i revitalizuje lokalnu privredu.

25. Supervizor je ovlašten i bilo bi poželjno da preduzme odgovarajuće mjere u cilju ekonomskog oživljavanja, uključujući sljedeće: (a) reintegracija privrede onog dijela predratne opštine Brčko koji se nalazi sjeverno od međuentitetske granice sa privredom okolnih dijelova, (b) stvaranja slobodne carinske ili posebne ekonomske zone u oblasti Brčko radi stimulacije privrede regiona, (c) stvaranje programa privatizacije državnih i društvenih preduzeća u oblasti sa istim ciljem i (d) ponovno otvaranje savske luke u Brčkom, aktiviranje Saobraćajnog preduzeća Bosne i Hercegovine i podsticanje međunarodne podrške razvoja luke.

26. Do donošenja daljih mjera Tribunala po zahtjevu bilo koje od strana, međuentitetska granica na teritoriji predratne opštine Brčko će ostati nepromijenjena. Tribunal će razmotriti i donijeti odluku po zahtjevima koji budu podnijeti između 15. novembra 1998. i 15. januara 1999. Odluka Tribunala po podnijetom zahtjevu će biti donijeta u što je moguće kraćem roku.

27. Tribunal ovim daje na znanje (1) da će svaka dalja odluka Tribunala vjerovatno biti u značajnom stepenu uslovljena time u kojoj su mjeri strane postupale *bona fide* u skladu sa Dejtonskim sporazumom i odredbama Tribunala, i (2) da će po adekvatnom zahtjevu Tribunal ozbiljno razmotriti mogućnost (a) takvog povlačenja ili pomjeranja međuentitetske granice da Brčko sa okolinom pripadne teritoriji jedne ili druge strane i

(b) pretvaranja predratne opštine Brčko u “neutralnu zonu” van isključive kontrole bilo kog entiteta.

VII. AUTENTIČNOST

28. Tekst ove Dopunske odluke na engleskom jeziku se u svim slučajevima smatra autentičnim tekstom.

Roberts B. Oven

predsjedavajući arbitar

Ćazim Sadiković

Vitomir

Popović

arbitar

arbitar

15. marta 1998.

[1](#) Profesor Ćazim Sadiković i dr Vitomir Popović, dvojica arbitara Tribunala koje su postavile strane, se do današnjeg datuma nisu pridružili ovoj Dopunskoj odluci. Poslije rasprave u Beču, sva tri člana Tribunala su se sastala, diskutovala i razmijenila mišljenja. G-da Sadiković i Popović su zatim detaljnije izložili svoja gledišta u detaljnim pismima upućenim predsjedavajućem arbitru. Na osnovu ovih dokumenata je jasno da u ovom trenutku nije moguće donijeti većinsku odluku 2:1, usljed čega će “odluka predsjedavajućeg arbitra biti konačna i obavezujuća po obje strane.” Vidi Odluku, paragraf 5.

[2](#) S obzirom na dalje izloženu Odluku, navešćemo samo ukratko određene ključne činjenice, a ne detaljno činjenično stanje.

[3](#) Čak i tokom ponovnog registrovanja, SDS je prouzrokovala tako ozbiljne nepravilnosti da su izborne vlasti kaznile SDS (čija su prva tri kandidata bila uklonjena sa liste te

stranke) i predsjednika lokalne Izborne komisije u Brčkom (koji je kažnjen sa jednom mjesečnom platom).

4 Iako nove ustanove možda jos uvijek nisu “pustile korijenje”, ambasador Farand i njegovi saradnici su uspjeli da postignu značajan napredak, naročito tokom posljednjih nekoliko nedelja. Uspostavljena su multietnička opštinska skupština, uprava i sudstvo; Komisija za povratak koju je osnovao ambasador Farand je uspjela da u oblast Brčko vrati veći broj raseljenih lica i izbjeglica nego što je vraćeno širom preostalog dijela RS; multietnička policija pod nadzorom IPTF-a nadgleda značajan porast u saobraćaju preko mosta na putu do Hrvatske i sada patrolira u svim dijelovima grada Brčko i okolini. Pošto su svi ovi projekti još uvijek u začetku, nastavak međunarodnog nadzora je apsolutno neophodan za njihov dalji napredak i uspjeh.

5 Iako ovo nije trenutak da se detaljno diskutuje o tom pitanju, Tribunal sa određenom rezervom gleda na opravdanost brojnih tvrdnji RS da bi “neutralna zona” bila u suprotnosti sa navodnim Dejtonskim principom o razmjeri 51:49%, sa Ustavom Bosne i Hercegovine, ili i sa jednim i sa drugim. Namjeravamo da i dalje objektivno razmatramo ovo pitanje, ali naša preliminarna analiza ukazuje na to da bi bilo savršeno moguće kreirati rješenje o “neutralnoj zoni” koje se ne bi kosilo ni sa principom o razmjeri, ni sa Ustavom.

6 Da navedemo samo jedan primjer: štampa je 27. februara 1998. godine javila da je usljed novog stava RS po prvi put od 1991. godine uspostavljen željeznički saobraćaj između dva entiteta.

7 Tokom svog svjedočenja na raspravi predsjednik Ganić je ubjedljivo tvrdio da će ukoliko se dozvoli da pitanje položaja međuentitetske granice ostane neriješeno poslije 15. marta 1998. godine (a) doći do odlaganja privrednih investicija u ovoj oblasti i (b) veliki broj bivših bošnjačkih stanovnika Brčkog odustati od povratka usljed čega neće biti moguće povratiti predratnu multietničku ravnotežu u Brčkom. Iako

Tribunal uviđa rezon tvrdnje g-dina Ganića, ipak smatra da su izgledi za solidno demokratsko multietničko opštinsko uređenje danas dovoljno dobri da relativno kratko odlaganje predviđeno ovom odlukom ne bi moglo da obeshrabri veći broj potencijalnih investitora ili povratnika.

8 Tribunal shvata da odlaganje od otprilike godinu dana stvara rizik da, u slučaju da međunarodna zajednica iznenada odluči da u toku te godine ili ubrzo nakon toga, tj. ubrzo nakon donošenja odluke Tribunala o međuentitetskoj granici, ukine svoje brojne programe u Bosni, uključujući SFOR, to u najmanju ruku dovodi u pitanje sprovođenje te odluke. S druge strane, šanse za takvo iznenadno ukidanje u toku naredne godine su prilično male; sve ukazuje na to da će programi trajati mnogo duže poslije toga. Pa ipak, postojeći rizik nikako ne dozvoljava dopunska odlaganja za početak 1999. godine.

9 Bolji uvid u moguće posljedice neispunjavanja ovih obaveza se može steći iz veoma detaljnog "Prijedloga konačne odluke Arbitražnog tribunala" koju je pred kraj tekuće faze arbitražnog postupka zastupnik Federacije podnio Tribunalu i uručio zastupniku RS.